Instanța de fond: Judecătoria ***** (sediul Centru) judecător : Clima Speranța
Dosarul nr. 2r-3196/24
2-24124824-02-2r-20122024

D E C I Z I E

8 mai 2025 *****

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componenţa:
Preşedintele completului, judecător Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat Adrian Caldare, împotriva încheierii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Caldare împotriva lui Radu Buhnaci și Irina Buhnaci cu privire la apărarea onoarei și reputației profesionale,-

c o n s t a t ă:

Circumstanțele cauzei:

La 31 octombrie 2024 Adrian Caldare a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Buhnaci și Irina Buhnaci cu privire la apărarea onoarei și reputației profesionale, prin care a solicitat constatarea încălcării de către pârâți a dreptului la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului Caldare Adrian, prin publicarea postării pe rețeaua de Facebook din 27 septembrie 2024; precum și obligarea dezmințirii și exprimării scuzelor publice la adresa reclamantului prin aceeași modalitate și ordine, prin intermediul Facebook; încasarea cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

Prin Încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Caldare împotriva lui Radu Buhnaci și Irina Buhnaci cu privire la apărarea onoarei și reputației profesionale.

S-a remis potențialului reclamant Adrian Caldare încheierea în cauză şi cererea de chemare în judecată cu toate înscrisurile anexate.

S-a explicat potențialului reclamant Adrian Caldare că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a

aceluiaşi reclamant, cu aceeaşi acţiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect şi aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la data de 06 decembrie 2024, Adrian Caldare, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, cu remiterea cauzei pentru judecare în fond.

Argumentele recurentului:

În motivarea cererii de recurs a menționat faptul că încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, o consideră neîntemeiată şi pasibilă de a fi casată integral, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță, Judecătoria ***** (sediul Centru), în același complet de judecată la etapa primirii pe rol a cererii de chemare în judecată înaintate de Adrian Caldare împotriva lui Radu Buhnaci și Irina Buhnaci cu privire la apărarea onoarei și reputației profesionale.

A indicat că din constatările primei instanței, se deduce caracterul prestabilit al convingerilor judecătorului, prin aplicarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv fiind afectată imparțialitatea acestuia.

Consideră că instanța de fond nu a dat apreciere tuturor motivelor, argumentelor şi probelor invocate de părți şi fără a se expune asupra acestora, însă trebuia a da apreciere fiecărui argument în parte.

Susține că instanța de fond nejustificat a restituit fără examinare cererea de chemare în judecată depusă Adrian Caldare împotriva lui Radu Buhnaci și Irina Buhnaci în baza art. 170 alin. (1) lit. a) CPC, pe motiv că reclamant a formulat în adresa pârâţilor cerere prealabilă privind dezminţirea informaţiei defăimătoare şi exprimarea scuzelor, fiind recepţionată de pârâți la data de 17 octombrie 2024 contra semnătură. Fără însă a respecta termenul de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile de către autorul informației (prevăzut de art. 16 al. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare) si termenul de 15 zile pentru rectificarea sau dezmințirea informației sau exprimarea scuzelor, din data examinării cererii prealabile (prevăzut de art. 16 al. (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare), potențialul reclamant s-a adresat cu prezenta acțiune în instanţa de judecată la data de 31 octombrie 2024, deci înainte de expirarea termenului de procedură prealabilă.

Susține că prin restituirea fără examinare a cererii de chemare în judecată depuse de reclamantul Adrian Caldare instanța de fond a îngrădit nejustificat accesul la justiție, garantat de art.20 din Constituție.

Totodată, partea recurentă menționează că, întru soluționarea amiabilă a litigiului iscat la data de 10 octombrie 2024, de către Caldare Adrian, a fost expediată în adresa cet. Buhnaci Radu şi Buhnaci Irina o cerere prealabilă prin care s-a solicitat dezmințirea informației şi exprimarea scuzelor prin intermediul aceleiaşi pagini Facebook, pe care a fost publicată postarea din data de 27 septembrie 2024. Dovada recepționării Notificării a fost și este anexată la materialele cererii Avizul poștal de recepționare din 17.10.2024 (f.d.19).

Remarcă partea recurentă că din data de 17 octombrie 2024, conform prevederilor legale, pârâții au un termen de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile, care începe să curgă din ziua imediat următoare datei primirii cererii prealabile, însă dacă ultima zi a termenului va fi nelucrătoare, termenul va expira în următoarea zi lucrătoare.

Astfel, evidențiază că, termenul de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile a expirat la data de 24 octombrie 2024, prin urmare, reclamantul era îndreptățit de a depune cererea de chemare în judecată.

În altă ordine de idei, consideră neîntemeiat argumentul instanței de judecată, precum că, la cererea de chemare în judecată nu a fost anexat vreun refuz expres din partea pârâților de a satisface cererea prealabilă.

De asemenea, consideră absolut eronate constatările instanţei de judecată, or, la caz nu era imperativ necesar de a anexa un refuz expres al pârâţilor de a satisface cererea prealabilă a reclamantului, fiind suficient pentru depunerea cererii de chemare în judecată, expirarea termenului de examinare a cererii prealabile.

În astfel de circumstanțe consideră partea recurentă că, de către reclamant fiind respectată procedura prealabilă de solutionare a litigiului, precum şi respectat termenul de înaintare a actiunii în instanta de judecată.

În asemenea circumstanțe, se concluzionează faptul că, reieșind din legalitatea şi temeinicia încheierii emise în speță dedusă judecății, se consideră că, prima instanță prematur şi nejustificat a conchis de a restitui cererea de chemare în judecată depusă de Caldare Adrian.

Astfel consideră că nu au fost elucidate toate circumstanțele pertinente, iar aceste fapte constituie erori judiciare care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, or, prin neexaminarea tuturor circumstanțelor cauzei, părțile sunt lipsite de dreptul la un proces echitabil prevăzut în art. 6 pct. 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, care asigură respectarea principiilor fundamentale ale oricărui proces, motiv ce urmează să țină cont Colegiul judiciar şi să ajungă la concluzia de a admite recursul declarat Caldare Adrian, a casa încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Termenul de declarare a recursului:

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil constată că, încheierea instanței de fond a fost emisă la 11 noiembrie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 06 decembrie 2024, însă, din materialele cauzei nu este clar la ce dată a fost recepționată copia încheierii contestate de către recurent, astfel se constată că s-a respectat termenul procesual prevăzut în art. 425 CPC.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră că recursul declarat de Caldare Adrian, este întemeiat și urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare cauza civilă.

În conformitate cu prevederile art.170 alin.(1) lit. a) CPC, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată, dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților.

Din materialele cauzei se constată că, la data de 31 octombrie 2024 Adrian Caldare a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Buhnaci și Irina Buhnaci cu privire la apărarea onoarei și reputației profesionale, prin care a solicitat constatarea încălcării de către pârâți a dreptului la respectul onoarei, demnității și reputației profesionale a reclamantului Caldare Adrian, prin publicarea postării pe rețeaua de Facebook din 27 septembrie 2024; precum și obligarea dezmințirii și exprimării scuzelor publice la adresa reclamantului prin aceeași modalitate și ordine, prin intermediul Facebook; încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.4-18).

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, a fost restituită cererea de chemare în judecată, din motivul nerespectării procedurii prealabile pentru soluționarea litigiului (f.d. 29-30).

Pentru a dispune astfel, instanța de fond a constatat că, la materialele cauzei nu a fost anexată o notificare din partea potențialul reclamant formulată în adresa pârâților privind dezminţirea informaţiei defăimătoare și exprimarea scuzelor, fiind recepționată de pârâți la data de 17 octombrie 2024 contra semnătură. Însă, fără însă a respecta termenul de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile de către autorul informației (prevăzut de art. 16 al. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare) și termenul de 15 zile pentru rectificarea sau dezmințirea informației sau exprimarea scuzelor, din data examinării cererii prealabile (prevăzut de art. 16 al. (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare), potențialul reclamant s-a

adresat cu prezenta acțiune în instanţa de judecată la data de 31 octombrie 2024, deci înainte de expirarea termenului de procedură prealabilă.

A mai indicat judecătorul instanței de fond că, nerespectarea procedurii prealabile lipsește pârâții de dreptul de a-și revedea acțiunile în raport cu cerințele invocate de către reclamant și de a soluționa pe cale extrajudiciară litigiul, or, respectarea prevederilor legale la adresarea în instanța de judecată constituie o etapă obligatorie, care urmărește să impună reclamantului o anumită disciplină în vederea evitării oricărei tergiversări.

Din materialele cauzei rezultă că, întru soluționarea amiabilă a litigiului iscat la 31.10.2024 reclamantul/recurent la data de 10 octombrie 2024, a expediat în adresa cet. Buhnaci Radu şi Buhnaci Irina o cerere prealabilă prin care s-a solicitat dezmințirea informației şi exprimarea scuzelor prin intermediul aceleiaşi pagini Facebook, pe care a fost publicată postarea din data de 27 septembrie 2024.

La data de 17 octombrie 2024, cererea prealabilă adresată de către cet. Caldare Adrian, a fost recepționată de către cet. Buhnaci Radu şi Buhnaci Irina.

Colegiul menționează că prima instanță a constatat că potențialul reclamant a formulat în adresa pârâților cerere prealabilă privind dezminţirea informaţiei defăimătoare și exprimarea scuzelor, fiind recepționată de pârâți la data de 17 octombrie 2024 contra semnătură. Fără însă a respecta termenul de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile de către autorul informației (prevăzut de art. 16 al. (1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare) și termenul de 15 zile pentru rectificarea sau dezmințirea informației sau exprimarea scuzelor, din data examinării cererii prealabile (prevăzut de art. 16 al. (3) al Legii cu privire la libertatea de exprimare), potențialul reclamant s-a adresat cu prezenta acțiune în instanţa de judecată la data de 31 octombrie 2024, deci înainte de expirarea termenului de procedură prealabilă.

În asemenea circumstanțe Colegiul judiciar consideră că, notificarea expediată în adresa pârâților Radu Buhnaci și Irina Buhnaci, probează respectarea procedurii prealabile de solutionare a litigiului, respectiv prima instanță greșit a apreciat și a restituit cererea de chemare în judecată, or, față de ultimii a fost respectată procedura prevăzută de lege.

Potrivit art. 16 alin. (1) Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, stabileşte faptul că, cererea prealabilă este examinată în termen de 5 de zile de către autorul informaţiei sau, după caz, şi de către persoana juridică care a răspândit-o.

Alin. (3) al articolului enunțat prevede, rectificarea sau dezminţirea informaţiei, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă informația a fost răspândită de mass-media şi ediţia (programul) în care a fost răspândită apare mai rar decâto dată la 15 de zile, în următorul număr sau emisiune.

Având în vedere circumstanţele expuse, cât şi normele legale enunțate supra, se constată faptul că, instanța de judecată a interpretat neîntemeiat prevederile legale în vigoare. Or, alin. (3) al art. 16 Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, prevede un termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile pentru rectificarea sau dezminţirea informaţiei, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor doar în cazul admiterii cererii prealabile.

Astfel, în contextul satisfacerii cerinţelor acţiunii prealabile, legea instituie un termen general de 15 zile în interiorul căruia urmează a fi rectificată sau dezminţită informaţia, cu acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor.

La fel, reiterînd prevederile art. 16 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, se constată cert faptul că, legiuitorul stabileşte un termen de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile. Totodată, în articolul enunțat, se disting două situații care pot să survină în rezultatul examinării cererii prealabile, şi anume situaţia când se admite cererea prealabilă, urmând a fi satisfăcute pretențiile formulate în conținutul acesteia şi situația cînd se refuză satisfacerea pretențiilor inserate în conținutul cererii prealabile.

Astfel, în primul caz, legiuitorul stabileşte un termen de 15 zile pentru rectificarea sau dezminţirea informaţiei, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor, în cazul în care asemenea solicitări au fost formulate în cererea prealabilă. Iar, în cazul în care autorul informaţiei sau persoana juridică care a răspândit informaţia refuză să satisfacă cerinţele din cererea prealabilă, persoana lezată poate depune o cerere de chemare în judecată în instanţa competentă în termenul prevăzut de art. 17 alin. 1 al aceleiaşi legi.

Respectiv, potrivit art. 17 alin. (1) Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, stabileşte expres faptul că, cererea de chemare în judecată cu privire la defăimare poate fi depusă în termen de 30 de zile. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă; b) data expirării termenului pentru examinarea cererii prealabile.

Corespunzător, se constată, la caz, cererea prealabilă a fost depusă la data de 10 octombrie 2024, în acest context, se evidențiază că, la data de 17 octombrie 2024, de către pârâți, a fost recepționată cererea prealabilă depusă de către Caldare Adrian, fapt ce se confirmă prin Avizul de recepție anexat la materialele cauzei.

Prin urmare, din data de 17 octombrie 2024, conform prevederilor legale, pârâții au un termen de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile, care începe să curgă din ziua imediat următoare datei primirii cererii prealabile, însă dacă ultima zi a termenului va fi nelucrătoare, termenul va expira în următoarea zi lucrătoare.

Reieșind din normele legale enunțate și din circumstanțele speței, Colegiul reține că, termenul de 5 zile pentru examinarea cererii prealabile a expirat la data de 24 octombrie 2024, prin urmare, reclamantul Caldare Adrian era îndreptățit de a depune cererea de chemare în judecată.

Drept urmare, se constată argumentele instanței de fond neîntemeiate, iar argumentele invocate de către recurentul/reclamant fondate, deci, la caz, de către reclamantul Căldare Adrian a fost respectată procedura prealabilă de soluționare a litigiului.

În continuare, Colegiul judiciar mai face referire și la prevederile art.20 din Constituţie, care garantează oricărei persoane dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie. Prin generalitatea formulării sale, art. 20 permite oricărei persoane - cetăţean al Republicii Moldova, cetăţean străin sau apatrid - accesul la justiţie. Totodată, el permite accesul la justiţie pentru apărarea oricărui drept sau libertăţi şi a oricărui interes legitim, indiferent dacă aceasta rezultă din Constituţie sau din alte legi.

Potrivit jurisprudenței CtEDO Instanțele trebuie, în aplicarea normelor de procedură, să evite un formalism excesiv care ar aduce atingere caracterului echitabil al procedurilor (Hasan Tunç și alții împotriva Turciei, pct. 32-33).

Raportând la caz normele legale anterior enunțate și din circumstanțele stabilite, Colegiul judiciar conchide că instanța de fond incorect a soluționat pricina, deoarece nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței și nu a motivat cert modalitatea prin care a ajuns la concluzia respectivă.

În această ordine de idei, este evident că, în condițiile din speță, constatările instanței de fond nu conțin o argumentare clară, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei, din care să rezulte procesul deliberării şi adoptării soluției emise, astfel încât instanța de recurs fiind în dificultate de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții şi să verifice temeinicia şi legalitatea soluției adoptate.

Suplimentar la caz, Colegiul consideră oportun de a reitera jurisprudența CtEDO, care a statuat în cauza Hiro Balani vs. Spania că, în cazul în care instanţa de judecată se abține de a da un răspuns special şi explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părţii care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a articolului 6 §1 din CEDO.

Astfel, Colegiul judiciar deduce că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu şi să răspundă în mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecțiile formulate de către părți, însă în condițiile din speță încheierea recurată nu corespunde acestor calități.

Sub acest aspect Colegiul judiciar învederează că, prin prisma jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea hotărârii judecătorești ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea

împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

În speță, prin restituirea cererii de chemare în judecată, reclamantului Adrian Caldare se încalcă art.6 CEDO și, implicit, art.20 din Constituție, care garantează accesul liber la justiție, principiul echităţii procedurii civile şi se îngrădește în mod inacceptabil dreptul la un proces echitabil.

Colegiul relevă că admiterea recursului, casarea încheierii și trimiterea cauzei la rejudecare în fond este unicul remediu legal pentru astfel de omisiuni de procedură civilă.

Mai mult, Colegiul menționează că obligația instanţei este de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, or, legislația națională instituie posibilitatea restituirii cererii de chemare în judecată doar în cazul expres prevăzut în textul normei citate şi, respectiv, nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.

Prin urmare, având în vedere faptul că instanța de fond la emiterea încheierii de restituire nu a constatat corect circumstanțele cauzei, nu a interpretat corespunzător normele de drept, Colegiul consideră necesară casarea acesteia, cu remiterea spre rejudecare.

Reiterând motivele de fapt și de drept enunțate mai sus, Colegiul civil conchide de a admite recursul declarat de Caldare Adrian, casarea încheierii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024 și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în faza primirii cererii de chemare în judecată în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 424 alin. (1), art. 427 lit. b), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Adrian Caldare.

Se casează încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 11 noiembrie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Adrian Caldare împotriva lui Radu Buhnaci și Irina Buhnaci cu privire la apărarea onoarei și reputației profesionale, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanța, același complet de judecată, la faza primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul	Ruxanda Pulbere
Judecători:	Roman Pascari
	Ala Malîi